

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ
МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ МУХАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ**

“Гуманитар фанлар” кафедраси

**“ФАЛСАФА” ФАНИДАН ТАЛАБАЛАРНИ ОРАЛИҚ
ВА ЯКУНИЙ БАҲОЛАШДА ЁЗМА ИШ ВАРИАНТИ
САВОЛЛАРИ**

Тошкент – 2018 йил

«ФАЛСАФА» ФАНИ БЎЙИЧА НАЗОРАТ САВОЛЛАРИ
--

1. Фалсафа атамаси ва у ифода этадиган билимлар мажмуи. Таянч иборалар: фалсафа, фалсафий мулохаза юритиш, Пифагор, Платон, Фаробий қарашларида фалсафа талқини.
2. Фалсафанинг бахс мавзулари ва асосий муаммолари. Таянч иборалар: фалсафа предмети, таркибий қисмлари, функциялари, мақсади ва вазифаси.
3. Фалсафий муаммолар билан боғлиқ оқим ва таълимотлар. Таянч иборалар: азалий ва ўткинчи муаммолар, дунёнинг мавжудлиги. Борлиқнинг воқелиги, олам ва одам муносабатлари, фалсафий оқим ва йўналишлар.
4. Фалсафанинг миллий ва умуминсоний тамойиллари. Таянч иборалар: фалсафанинг миллий хусусияти, мақсади, интилишлари, минтақавий ахамияти, ватансизлик (космополитизм), ватан фалсафаси.
5. Фалсафа ва ҳозирги замон. Таянч иборалар: ўзбек фалсафаси, асосий манбалари, буюк келажакка ишонч, қадриятлар тикланиши, интеллектуал салоҳият.
6. «Дунёқараш» тушунчаси, унинг моҳияти ва тарихий шакллари. Таянч иборалар: қараш ва тасаввурлар, афсонавий, диний, илмий фалсафий дунёқараш, дунёқарашнинг тарихийлиги.
7. Фалсафий дунёқарашнинг мазмуни ва йўналишлари. Таянч иборалар: фалсафий дунёқарашнинг асослари, мазмуни, мақсади, йўналишлари, тарихий шакллари.
8. Афсонавий дунёқарашнинг мазмуни ва моҳияти. Таянч иборалар: эҳтиёж, эзгулик ва ҳақиқат учун кураш, инсонпарварлик ғоялари.
9. Диний дунёқараш ва унинг мазмуни. Таянч иборалар: илоҳга эътиқод, эмоционал рухий ҳолат, иймон-эътиқод, ижтимоий вазифаси, ҳозирги даврда диний дунёқарашнинг ўрни ва ахамияти.
10. Фалсафий дунёқарашнинг тамойиллари. Таянч иборалар: илмий, тарихий, мантиқий-изчиллиги, универсал, мақсадли, ғоявий, назарий ва амалий.
11. Фанлар тизими, унда фалсафанинг ўрни ва ахамияти. Таянч иборалар: фалсафа ва табиий, ижтимоий, аниқ, техник фанлар, фалсафанинг назарий ва амалий жиҳати.
12. Фалсафий билимлар тизими ва унинг хусусиятлари. Таянч иборалар: фалсафа тарихи, онтология, гносеология, аксиология, праксиология, методология, логика, этика, эстетика.
13. Ижтимоий тараққиёт ва фалсафий тафаккур. Таянч иборалар: тараққиёт ва тафаккур, истиқлол ва фалсафа, фалсафий онгнинг янгилиниши, дунёқарашнинг янгилиниши.
14. Истиқлол ва фалсафий тафаккурни янгилаш зарурати. Таянч иборалар: мустақиллик, тафаккурнинг ўзгариши, фалсафий тафаккур, миллий истиқлол фалсафаси унинг асосий манбалари.
15. Истиқлол фалсафасининг асослари. Таянч иборалар: моддий-иқтисодий асос, ижтимоий-сиёсий асос, маданий-маънавий асос, фалсафий онг ва дунёқараш.

16. Истиклол фалсафаси ва ёшлар тарбияси. Таянч иборалар: мустақиллик одимлари ва фалсафанинг янгиланиши, аклий-рухий ва жисмоний салоҳият, ватан туйғуси, фидойилик.
17. Ўзбекистон ҳудудидаги энг қадимги фалсафий қарашлар. Таянч иборалар: зардуштийлик, монийлик, маздакизм. «Авесто», «Монийлик ёзуви», маздакийлик характери, Кушон давлати, буддавийлик.
18. Зардуштийлик ва «Авесто» да акс этган фалсафий ғоялар. Таянч иборалар: Зардушт, зардуштийлик, «Авесто», дунё тўғрисидаги тасаввурлар, қарама-қарши кучлар ва қарашлар ифодаси.
19. Қадимги Шарқ фалсафаси ва унинг миллий йўналишлари. Таянч иборалар: манбалари, қадимги Миср ва Бобил, Хиндистон ва Хитой.
20. Антик дунё ва Юнонистон фалсафаси. Таянч иборалар: антик фалсафа, милет ва элей мактаблари, софистлар фалсафаси, Сократ, Платон, Демокрит.
21. Қадимги Миср ва Бобил фалсафаси. Таянч иборалар: афсонавий ва диний фалсафий фикрлар, манбалари, хусусиятлари.
22. Қадимги хинд фалсафаси. Таянч иборалар: «Веда»-диний китоблар, астика ва настика, Лоқаята таълимоти, Чорвак таълимоти.
23. Қадимги Хитой фалсафаси. Таянч иборалар: Дао-табиат қонуни, Конфуций таълимоти, Қарама - қарши кучлар ўртасидаги қураш, «ци», «инь», «янь» кучлар моҳияти.
24. Ўзбекистондаги илк Ўрта асрлар фалсафаси. Таянч иборалар: даврий тизим, араб босқини ва ислом дини, миллий замин фалсафаси, илк ўрта аср фалсафий таълимотлари.
25. Ислом дини ва фалсафаси. Таянч иборалар: ислом фалсафаси, Қуръон ва ҳадис фалсафаси, шариат ва эътиқод, ислом йўналишлари фалсафаси.
26. Тасаввуф фалсафаси ва унинг оқимлари. Таянч иборалар: тасаввуф, амалий ва назарий тасаввуф, тасаввуфда тариқатлар, уларнинг асосчилари ва манбалари.
27. Диний бағрикенглик ва дунёвий билимлар такомилли. Таянч иборалар: дин, диний бағрикенглик, ислом дини манбалари, таълимоти, мазҳаблар, дин ва фалсафа, дин ва табиатшунослик.
28. Дунёвий билимлар ва фалсафий тафаккур ривожини. Таянч иборалар: фалсафа, табиатшунослик, А.Н.Фаробий, А.Р.Беруний, Ибн Синоларнинг фалсафий қарашлари.
29. Амир Темурнинг ижтимоий-сиёсий қарашлари. Таянч иборалар: Амур Темур ва унинг озодлик ғояси, «Темур тузуклари»да фалсафий фикрларнинг берилиши, Амир Темур фаолиятида тасаввуф қоидалари, Темур раҳнамоси.
30. Темурийлар даври фалсафаси, унинг аҳамияти. Таянч иборалар: Шохрух, Улуғбек, Хусайн Бойқаро, Бобур фаолиятлари, уларни дин ва тасаввуф қоидаларига амал қилиши, фалсафий қарашлари.
31. Улуғбек - ўрта аср шарқ маданиятининг атоқли вакили. Таянч иборалар: Улуғбек ва унинг фалсафий қарашлари, Улуғбек расадхонаси, «Зижи

- жадиди Кўрагоний», «Рисолайи Улуғбек» асарларида мантиқ ва фалсафа баёни.
32. Алишер Навоийнинг фалсафий қарашлари. Таянч иборалар: Алишер Навоий асарларида жамият билан инсон муносабати, инсонпарварлик ва комил инсон ғояси.
 33. Бобурийлар давридаги фалсафий қарашлар. Таянч иборалар: Бобур ва фалсафа, тинчликсевар ва бунёдкорлик ғоялари, Хинд ўлкасидаги маърифатпарварлиги, «Бобурнома» асари.
 34. Ўрта асрлар Европа фалсафаси. Таянч иборалар: Христиан дини ва уни давлат мафқурасига айланиши, ўрта аср фалсафаси, гностика, апологетика, патристика, реализм, номинализм.
 35. Европада уйғониш даври ва унда фалсафий тафаккур такомилли. Таянч иборалар: ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар ва фалсафа, Г.Галилей, Н.Коперник, Ж.Бруно уларнинг фалсафий қарашлари.
 36. XVII-XIX аср Европа фалсафасидаги оқимлар ва фалсафий мактаблар. Таянч иборалар: инглиз фалсафаси-Томас Гоббс, Жон Локк; Француз фалсафаси - Р.Декарт, Ламетри, Гельвеций, Дидро, Голбах, Руссо; Немис фалсафаси - И.Кант, Гегел, К.Маркс, Ф.Энгелс.
 37. XIX-XX аср Европа фалсафасидаги оқимлар. Таянч иборалар: анъанавий ва ноанъанавий фалсафа, марксизм-ленинизм, позивитизм, неопозивитизм, прагматизм, махизм, феноменология, неотомизм.
 38. XVI-XX аср бошларигача Ўзбекистонда ижтимоий-фалсафий тафаккур. Таянч иборалар: амирлик ва хонликлар даври фалсафаси, миллатнинг ғоявий тарқоқлиги ва мафқуравий таназзул оқибатлари, жадидчилик.
 39. Жадидчилик: мустақиллик учун кураш ғоялари. Таянч иборалар: жадидчилик харакати унинг фалсафаси, М.Бехбудий, А.Авлоний, А.Фитрат, Мунавварқори фалсафий қарашлар. И.Гаспиринский.
 40. Оламнинг моҳиятини англаш жараёнида инсоннинг ўрни. Таянч иборалар: олам, одам, монизм, дуализм, плюрализм, субстанция, субстракт.
 41. Оламнинг намоён бўлиш шакллари. Таянч иборалар: индивидуал олам, ижтимоий олам, реал олам, виртуал олам.
 42. Борлиқ ва унинг мавжудлик шакллари. Таянч иборалар: борлиқ тушунчаси, реаллик, онтология, йўқлик, мавжудлик шакллари-идеал, виртуал, потенциал, абстракт, маънавий, инсон борлиги, ижтимоий борлиқ.
 43. Материя ва унинг харакат шакллари. Таянч иборалар: материя хусусияти, даражалари, кўриниши, тузилиши харакат шакллари.
 44. Борлиқ ҳақидаги концепциялар. Таянч иборалар: борлиқ фалсафаси, шарқ ва ғарб фалсафий тафаккурида борлиқ.
 45. Табиат, унинг тузилиши ва ривожланиши. Таянч иборалар: табиат фалсафаси, табиат объектлари, табиат борлигининг структура даражалари, бирламчи ва иккиламчи табиат, органик ва аорганик табиат, табиий ва сунъий муҳит.

46. Табиат ва жамият, уларнинг ўзаро алоқаси. Таянч иборалар: табиат борлиги, табиат ва инсон уларнинг ўзаро боғлиқлиги, инсон табиати, инсон табиатининг қисми эканлиги.
47. Табиатни фалсафий тушунишнинг ахамияти ва экологик тарбия. Таянч иборалар: табиат ва жамият ўртасидаги муносабат, коэволюция жараёни, ноосфера ва биосфера, «экологик онг» , «экологик тарбия».
48. Диалектика таълимоти ва унинг моҳияти. Таянч иборалар: қадимги ва ўрта асрлар шарқ фалсафаси ва диалектика, диалектика муқобиллари, ривожланиш: прогресс ва регресс.
49. Тараққиёт фалсафаси ва унинг моҳияти. Таянч иборалар: диалектика-таълимот сифатида, диалектик қонунлар ва тушунчалар.
50. Қонун тушунчаси, унинг моҳияти ва фалсафий талқини. Таянч иборалар: ўзгариш ва тараққиёт жараёни, такрорланиш тамойиллар, қонун тушунчаси, турлари, диалектик қонунлар.
51. Воқелик ва ўзгариш жараёнида айният ва зиддият диалектикаси. Таянч иборалар: қарама-қаршиликлар бирлиги ва кураши, айният, қарама-қаршилик, зиддиятлар турлари.
52. Мавжудлик тушунчаси ва унинг миқдор ва сифат воқелиги тарзида намоён бўлиши. Таянч иборалар: миқдор ўзгаришларининг сифат ўзгаришларига ўзаро ўтиши қонуни, миқдор, сифат, меъёр, сакраш тараққиётда тадрижийлик тамойили.
53. Ўзгариш ва ривожланиш жараёнида ўз-ўзини инкор этиш тамойили. Таянч иборалар: инкорни инкор қонуни, бурама тараққиёт, ворислик ва янгиланиш, инкор, диалектик инкор.
54. Мавжудлик ўзгариш, борлиқнинг асосий шакллари. Таянч иборалар: категория тушунчаси, фалсафий категориялар, мавжудлик, ўзгариш, боғлиқлик.
55. Воқеликни энг умумий алоқадорлигини акс эттирувчи категориялар. Таянч иборалар: яккалик, умумийлик, хусусийлик, моҳият, ходиса, қонун.
56. Воқеликни мазмунини акс эттирувчи категориялар. Таянч иборалар: мазмун, элемент, структура, бутун, қисм.
57. Воқеликни сабабиятини акс эттирувчи категориялар. Таянч иборалар: сабабият, сабаб, оқибат, зарурият, тасодиф, имконият, воқелик.
58. Ёшлар онгида миллий тафаккурни шакллантиришда фалсафий категорияларнинг ахамияти. Таянч иборалар: фалсафада алоҳидалик ва умумийлик, ҳозирги давр ва диалектик инкор, ривожланишнинг зарурияти қонуниятлари, демократик имкониятлар.
59. XX аср диний фалсафаси (Томизм ва неотомизм). Таянч иборалар: Арасту, Платон, платонизм, католик черкови, Августин, Фома Аквинский.
60. Воқеликни акс эттиришнинг тадрижий босқичлари. Таянч иборалар: инъикос, жонсиз ва жонли табиат, биологик инъикос, хиссий билиш, сезиш, идрок, тасаввур.
61. Абстракт тафаккур - дунёни англашнинг юқори босқичидир. Таянч иборалар: тушунчалар, ҳукм, ҳулосалар, индуктив, дедуктив методлар.

62. Билиш ва фан, уларнинг боғлиқлиги. Таянч иборалар: илм, билимлар, оддий ва илмий билимлар, тажриба, эксперимент, мантиқий билимлар.
63. «Шарқона демократия» тушунчасининг моҳияти. Таянч иборалар: миллий ўзига хослик тарихи, психологияси, миллий қадриятлари, катта ёшдагиларга хурмат, хашар, маҳалла.
64. «Янгича фикрлаш - давр талаби» шиорининг мазмуни. Таянч иборалар: тоталитар тузум, боқимандалик, миллийлик, умуминсонийлик, синфийлик, миллий ва умуминсоний манфаатларнинг муштараклиги.
65. И.Каримов томонидан илгари сурилган беш тамойил концепциясининг ижтимоий-сиёсий аҳамияти. Таянч иборалар: давлат, ислохат, қонун, қонун устуворлиги, кучли ижтимоий муҳофаза, иқтисод ва сиёсат, тараққиётнинг тадрижий йўли.
66. Мулкдорлар тоифасини шакллантириш - долзарб муаммо эканлиги. Таянч иборалар: кичик, ўрта, йирик мулкдорлар синфи, кўп укладли мулкчилик, хусусий мулк, ижтимоий мулк, шахсий мулк.
67. Бозор муносабатларига утиш - демократик ва эркин фуқаролик жамиятини қуришнинг асосий шартидир. Таянч иборалар: шахс, шахс эркинлиги, эркинликнинг иқтисодий асослари, мафкуравий ранг-баранглик, кўп партиявийликнинг жорий этилиши.
68. Миллий истиқлол ғояси тушунчаси. Таянч иборалар: ғоя, истиқлол, мафкура, ғояларнинг тарихий типлари, синфий мафкура, миллий мафкура, диний мафкура.
69. Миллий истиқлол мафкурасининг асосий белгилари. Таянч иборалар: тарихий шахс, етакчи, миллий мустақиллик, миллий қадриятларнинг тикланиши, тарихий воқеликни англаш жараёни, миллий ва умухалқ манфаатлар, миллат ва мамлакат тараққиётига асос бўлиши.
70. Дунёвий типдаги мафкуралар ва уларнинг асосий белгилари. Таянч иборалар: диний ва дунёвий тараққиёт йўли, дунёвийлик тушунчаси, дунёвий фан ютуқлари, мантиқий тафаккур, ахлоқ нормалари.
71. Сиёсий онг ва унинг икки босқичи. Таянч иборалар: ижтимоий психология, сиёсий муносабатлар, ижтимоий муносабатлар, шахс ва сиёсий ташкилотлар, синфий муносабатлар, миллий муносабатлар, сиёсий мафкура, сиёсий манфаатлар.
72. Онг ва руҳиятнинг ижтимоий-тарихий моҳияти. Таянч иборалар: онг, онгни илмий ва диний тушуниш, онг харакатлари, инъикос, онг ва мия, онг ва руҳият.
73. Ўз-ўзини англаш, унинг шакллари. Таянч иборалар: онг, билим, англаш, ўз-ўзини англаш, онг ва ахборот, гносеология, онтология ва ижтимоий онг тахлили, инсонни камол топиши.
74. Хозирги даврда онг ва дунёқарашда туб ўзгаришларни амалга ошириш зарурияти. Таянч иборалар: дунёни англаш, инъикос, онг, ўз-ўзини англаш, «информацион портлаш».
75. Ижтимоий онг тушунчаси, унинг мазмуни, таркибий қисмлари. Таянч иборалар: онг ва унинг ижтимоий жихати, ижтимоий онг таркибий қисмлари ва шакллари.

76. Ижтимоий ва индивидуал онг, уларнинг намоён бўлиш хусусиятлари. Таянч иборалар: ижтимоий онг, индивидуал онг, онгнинг ижтимоий жихати, уларнинг субъектлари, шаклланиш шароитлари.
77. Ахборот дунёсининг глобаллашуви ва инсон онги имкониятларининг кенгайиши. Таянч иборалар: онг ва ахборот, онг ва тил, онг ва рухият, ахборот дунёсининг глобаллашуви, илм-фан тараққиёти ва онг.
78. Ғоя, унинг мохияти ва намоён бўлиш шакллари. Таянч иборалар: ғоя, «ғоявий тарбия», «мафкура», ижтимоий ғоя, ғоя мохияти, фалсафий тушуниш, диний ва дунёвий ғоя.
79. Мафкура, унинг мазмуни, инсон ва жамият хаётидаги ўрни. Таянч иборалар: «мафкура» ва «ғоя», прогрессив ва реакцион мафкура, реал ва утопик мафкура, консерватив ва либерал мафкура, мафкура ва жамият тараққиёти.
80. Хозирги дунёнинг мафкуравий манзараси. Таянч иборалар: хозирги замон ва мафкура, ривожланиш ва мафкура, сиёсат ва мафкура, дин ва мафкура.
81. Ўзбекистоннинг мустақиллиги ва мафкуравий жараёнлар. Таянч иборалар: келажакка ишонч рухи, истиқлол туйғуси, миллий мафкура, миллий истиқлол мафкураси.
82. Билиш ва билим - уларнинг фалсафий тахлили. Таянч иборалар: гносеология, билиш, билиш даражаси, босқичлари ва турлари, билиш ва билим.
83. Билишнинг объекти ва субъекти. Инсон билишининг асосий босқичлари. Таянч иборалар: билиш, хиссий ва ақлий билиш, билиш объекти ва субъекти.
84. Инсоннинг жамиятдаги ўрни. Таянч иборалар: онтология, инсон табиати ва мохияти, эркинлик ва инсон, хозирги давр ва инсон муаммолари.
85. Инсон табиати ва мохияти. Таянч иборалар: инсон, шахс, индивид, онтология, инсон - биологик мавжудот, инсон - ижтимоий мавжудот.
86. Ўзбекистон мустақиллиги ва инсоннинг кадр-қиммати. Таянч иборалар: инсон фаоллиги, инсон қадри, шахс эркинлиги, бурч, инсон эҳтиёжлари, манфаатлар, инсон ҳуқуқи.
87. Истиқлолнинг инсонпарварлик мохияти. Таянч иборалар: инсон эҳтиёжлари, манфаатлари, инсон ҳуқуқлари, бурч, баркамол инсон.
88. Жамият тушунчасининг мохияти ва мазмуни. Таянч иборалар: жамият, диний ва илмий ёндашув, омиллар, тамойиллар, жамиятнинг моддий ва маънавий хаёти.
89. Жамият тараққиёти тўғрисидаги турли назариялар. Таянч иборалар: жамиятнинг вужудга келиши, диний ва илмий ёндашувлар, барқарорлик, тараққиётнинг ўзбек модели.
90. Цивилизациялашган жамиятни барпо этиш ва баркамол инсонни шакллантириш. Таянч иборалар: жамият ва оила, жамиятни бошқариш, давлатнинг жамият хаётидаги ўрни, жамият сохалари, жамият тузилиши, фуқаролик жамият.

91. Маданият тушунчаси ва унинг тахлили. Таянч иборалар: «маданият», мохияти, мазмуни, функциялари, турлари, маданиятда миллийлик ва умуминсонийлик.
92. Фуқаролик жамиятида шахс эркинлиги. Таянч иборалар: шахс, шахс эркинлиги, эркинлик ва зарурият, сиёсий ва ҳуқуқий эркинлик, сиёсий ташкилотлар.
93. Илмий билишнинг мохияти ва усуллари. Таянч иборалар: билиш, илм, билим, метод, назария, методология, илмий билиш усуллари.
94. Ҳақиқат тушунчаси, унинг шакллари. Таянч иборалар: ҳақиқат, нисбий ва абсалют ҳақиқат, билиш ва ҳақиқат.
95. Ўзбекистон истиқлоли ва билимли ёшларни тарбиялаш масалалари. Таянч иборалар: билим, мантиқий билиш, назария, истиқлол ва англаш, билиш ва ёшлар камолоти.
96. Инсон- фалсафанинг бош мавзуси сифатида. Таянч иборалар: инсон, шахс, индивид, антропология, инсон табиати ва мохияти, эркинлик ва инсон.
97. Жамият ва тараққиётнинг ўзбек модели. Таянч иборалар: жамиятнинг тадрижий ривожланиши, ўзбек моделининг асосий тамойиллари, ўзига хос хусусияти, ўзбек моделининг ҳаётийлиги.
98. Ўзбекистонда янги жамиятни барпо этиш ва баркамол инсонни шакллантириш. Таянч иборалар: жамият ва оила, жамиятни бошқариш, давлатни жамият ҳаётидаги ўрни, жамият сохалари, жамият тузилиши, фуқаролик жамияти.
99. Ҳақиқат, (баҳо, қадрият) ва уларнинг билиш жараёнига таъсири. Таянч иборалар: билиш ва ҳақиқат, ҳақиқат мезонлари ва баҳо, ҳақиқат ва қадрият
100. «Маданият» ва «цивилизация» тушунчаларининг мохияти ва мазмуни. Таянч иборалар: маданият, цивилизация уларнинг узаро боғликлиги, маданият ва цивилизациянинг асосий тамойиллари цивилизациявий ёндашув.
101. Цивилизациянинг тарихий шакллари ва ҳозирги даврдаги хусусиятлари. Таянч иборалар: Шарқ, Ғарб, ҳозирги замон, ҳудудий цивилизациялар, уларнинг хусусиятлари, маданият ва цивилизация.
102. «Қадриятлар» тушунчаси ва унинг тарихий илдизлари. Таянч иборалар: «аксиология», тарихий илдизлари, тамойиллари, Собиқ Иттифоқда қадриятларга муносабат, мустақиллик ва қадриятлар.
103. Ижтимоий тараққиёт жараёнида қадриятларга муносабат. Таянч иборалар: қадриятлар тизими, кадрлаш тамойиллари, кадрлаш мезонлари, мустақиллик ва қадрият, қадриятлар ва ижтимоий жараён.
104. «Қадрият» категорияси, унинг асосий шакллари. Таянч иборалар: қадрият, кадр, баҳо, қадриятнинг объекти ва субъекти, тамойиллари, қадриятлари тизими, намоён бўлиши.
105. Қадриятларнинг жамият ва инсон ҳаётидаги ўрни. Таянч иборалар: қадриятлар ва ижтимоий жараён, мустақиллик ва қадрият, қадриятлар тизими, инсон қадри, ёшлар ва кадрлаш тамойиллари.

106. Инсоният истиқболини белгиловчи омиллар ва илмий башорат қилиш усуллари. Таянч иборалар: инсон-табиати, «инсон-жамият» муносабатлари, умумбашарий муаммолар, башорат усуллари.
107. Ижтимоий тараққиётнинг ҳозирги даври ва умумбашарий муаммолар. Таянч иборалар: умуминсоний, минтақавий ва маҳаллий муаммолар тушунчалари, умумбашарий муаммоларнинг келиб чиқиш сабаблари, уларни бартараф этиш йўллари.
108. Жаҳон XXI асрда: келажак ва инсон тақдири. Таянч иборалар: инсоният ва келажак, фан-техника тараққиёти ва унинг социал оқибатлари, инсон манфаатлари, илмий башорат усуллари.
109. Ўзбекистонда табиат, жамият ва инсонни асраш. Таянч иборалар: минтақавий ва маҳаллий муаммолар, экологик таназзул, экология, демография, демографик портлаш.
110. Ўзбекистоннинг жаҳон цивилизациясига қушилиш йўлининг фалсафий - методологик муаммолари. Таянч иборалар: жаҳон цивилизацияси, жаҳон ҳамкорлиги, иқтисодий ривожланиш, мулк, меҳнат тақсимоти.
111. Жаҳон цивилизацияси - янги аср бўсағасида муаммолар ва зиддиятлар. Таянч иборалар: ижтимоий зиддиятлар, минтақавий можаролар, зиддиятларнинг глобаллашуви, тоталитаризм, демократия.
112. Ҳозирги замон фалсафий муаммоларининг мазмуни ва моҳияти. Таянч иборалар: тафаккур услуги, глобаллашув, умумлаштириш, ҳаётдан норозилик, келажакни таъминлаш.
113. Янгича фалсафий тафаккур услуги ва унинг асосий белгилари. Таянч иборалар: классик, ноклассик, релятивистик, табиатшунослик ва ижтимоий ходисаларни билиш, миллий манфаатлар.
114. Умумбашарий муаммоларни ҳал этишда фалсафий тафаккурга эҳтиёжнинг тобора ортиб бориш сабаблари. Таянч иборалар: умумбашарий инқироз, жипслашувга эҳтиёж, халқаро ташкилотлар.
115. Жамиятнинг ижтимоий ва миллий таркиби, уларнинг ўзаро муносабати. Таянч иборалар: оила, ижтимоий гуруҳлар, тарихий - этник бирликлар.
116. Мустақилликни асраб-авайлаш, ҳимоя қилиш ва мустақкамлаш - энг асосий устувор йўналиш. Таянч иборалар: мустақиллик, ўз тақдирини ўзи белгилаш, халқ ва Ватан манфаати, сиёсий ва иқтисодий, маънавий-маърифий жиҳатлари.
117. Мамлакатимизда ҳавфсизлик ва барқарорликни, давлатимизнинг ҳудудий яхлитлигини, фуқароларимизнинг тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш - тараққиётимизнинг асосий шартидир. Таянч иборалар: миллатлараро ва динлараро тотувлик, коррупция, миллатчилик, маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик.
118. Бозор ислохотларини янада чуқурлаштириш, кучли бозор инфратузилмасини яратиш иқтисодиётнинг муҳим шартидир. Таянч иборалар: хусусий сектор, кичик ва ўрта бизнес, тадбиркорлик, инвестицион муҳит, инвестор.
119. Инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, сўз ва матбуот эркинлигини, ошкораликни таъминлаш - демократик тамойилларнинг амалий

ифодасидир. Таянч иборалар: оммавий ахборот, матбуот, радио-телевидение, «тўртинчи ҳокимият» жамоатчилик фикри, сиёсий, фаоллик, кўппартиявийлик, демократик парламентаризм.

120. Одамларнинг қалби ва онига миллий истиқлол ғоясини сингдириш - миллий тафаккурга янгича ёндошувдир. Таянч иборалар: маънавий янгиланиш, мафкура ақидалари, диний бағрикенглик, миллатлараро тотувлик, конфессиялар, фуқаролар тотувлиги.